

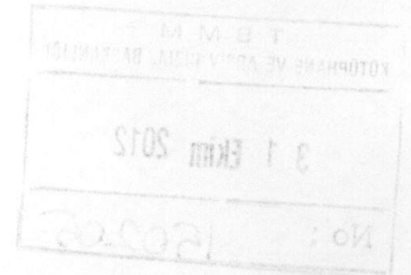
T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1696
Tarih: 31.10.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi" ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.
Gereğini arz ederiz.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Anayasa			
Tarih:	07 Kasım 2012		E. No: 2/949	
Ysm.Uzm.	Bek.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
15	26	105	15	105
TBMM BAŞKANI	105			

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde başörtüsü yasakları uzun yıllardır süren kronik bir meseledir. Çalışma hayatında ve sosyal hayatta halen başörtülü kadınlara yönelik yasadışı ve ayrımcı uygulamalar devam etmektedir. Başörtüsü serbestliği ile toplumsal ve sosyal adaletsizliğin giderilmesi, dini inancı gereği başını örtme mecburiyeti hissedilen ve böyle inanan kadınlara din ve vicdan özgürlüğü çerçevesinde imkân tanınması amaçlanmıştır.

Başörtülü kadınların yokluklarının hissedildiği alanlardan biri de aktif siyaset alanıdır. Türkiye’de başörtülü kadınları cumhurbaşkanlığı, başbakanlık, bakanlık, milletvekilliği ve belediye başkanlığı gibi siyasi pozisyonlarda görmek mümkün değildir. Çoğu zaman gönüllülük esasıyla, siyasi partilerin kadın ve gençlik kolları, il ve ilçe teşkilatları ile belediyelerin il ve ilçe meclislerinde çalışan başörtülü kadınlar, hiçbir siyasi partinin yüzü olamamakta ve siyasi bir pozisyon elde edememektedirler. Örneğin, demokratik siyaset kuralları çerçevesinde ülke çapında gerçekleşen seçimlerde, başörtülü kadınlar Yüksek Seçim Kurulu kararıyla sandık üyesi bile olamamaktadırlar.

Kadınların milletvekili seçilerek TBMM’de yer almaları önünde herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır. 14506 Sayılı TBMM iç tüzüğü’nün kılık kıyafete ilişkin hükümlerinde, Devlet Memurluğu Kanunu’na bağlı yönetmelikte yer alanlara benzer şekilde başın açık veya kapalı olmasına ilişkin herhangi bir hüküm yoktur. İçtüzükte kılık kıyafete ilişkin 56. maddede şu hükümler yer almaktadır: “Başkanlık kürsüsünde Başkan, beyaz kelebek kravat ve siyah yelek üstüne siyah frak giyer. Görevli kâtip üyeler de, koyu renk elbise giyerler. Genel Kurul salonunda yer alan milletvekilleri, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Teşkilatı memurları ve diğer kamu personeli ceket giymek ve kravat takmak zorundadırlar. Bayanlar tayyör giyerler. Görevlilerin kıyafeti Başkanlık Divanınca tespit edilir.”

1999 yılında Fazilet Partisi’nden milletvekili seçilen Merve Kavakçı, başörtüsüyle TBMM’ye giren ilk milletvekili olmuştur. Ancak, 2 Mayıs 1999 tarihinde milletvekilliği yemin törenine başörtüsüyle gelen Merve Kavakçı protestolarla karşılaşmış ve dönemin başbakanı ve Demokratik Sol Parti (DSP) lideri Bülent Ecevit tarafından kürsüden şu sözlerle uyarılmıştır: “Türkiye’de hanımların giyim kuşamına, başörtüsüne özel yaşamlarında hiç kimse karışmıyor. Ancak burası hiç kimsenin özel yaşamı değildir. Burası devletin en yüce kurumudur. Burada görev yapanlar devletin kurallarına geleneklerine uymak zorundadırlar. Burası devlete meydan okunacak yer değildir. Lütfen bu hanıma haddini bildiriniz.” Bundan sonra gelişen süreçte, hem Merve Kavakçı TC vatandaşlığından çıkarılmış, hem de 7 Mayıs 1999 tarihinde Fazilet Partisi hakkında kapatma davası açılmıştır. Kapatma davası açılması tehdidi, daha sonra partilerin başörtülü kadınları seçilebilir sıralardan aday göstermemesiyle sonuçlanmıştır. Kavakçı’nın milletvekilliğinin sonlandırılmasına neden olan psikolojik süreç, halen başörtülü kadınların milletvekilliği yolunu kapatmaya devam etmektedir. Toplumun ve devletin bu olayla yüzleşememesi, Türkiye’de başörtüsü meselesindeki hukuksal dayanakları temel almadan süregelen yasadışı zihniyetin devamlılığını sağlamaktadır. 24. Dönem Meclis’in açıldığı Ekim 2011’de bacak protezi kullanan CHP’li milletvekili Şafak Pavey’in Meclis’e sunduğu kadın vekillerin etek giymelerini zorunlu kılan iç tüzük maddesinin değiştirilmesi teklifi, Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) milletvekili Sırrı Süreyya Önder’in bu değişikliğin başörtüsünü de içermesini talep etmesi ve AK Parti lideri Tayyip Erdoğan’ın bu teklifi yeterince “samimi”

bulmaması, Meclis'teki başörtüsü karşıtı psikolojinin devamlılığını sağlamıştır. Süregelen bu tartışmalar üstüne, kadın vekillerin pantolon giymesine imkân sağlayan yasa tasarısının geri çekilmesi de Meclis tarihine geçen tarihi bir an olmuştur. Ak Parti'nin bu durumu bir fırsat olarak görüp özgürlükler lehine değerlendirmesi beklenirken, Erdoğan'ın bu tavrı Ak Parti'nin başörtülü kadınların siyasi yaşama katılımına ilişkin istek ve samimiyetine gölge düşürmüştür.

Başörtüsü yasağının, her ne gerekçeyle olursa olsun, başörtüsü kullanan bireyleri dışarıda bırakan, onları inciten, topluma, ekonomiye, siyasete eşit katılımlarını engelleyen, onları fiziksel ve ruhsal şiddete açık hale getiren bir sorun olduğu açıktır. Bu durum sürerken başörtüsü kullanan bireylerin haklarını savunmak, ayrımcılığın karşısında, eşitliğin yanında ve demokratik kültür ve değerlerden taraf olmak anlamına gelmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Genel kurul salonunda yer alan kadın milletvekilleri, kadın bakanlar ile kadın memur ve kamu personelinin kılık kıyafetlerine ilişkin mevcut durumun temel hak ve özgürlükler çerçevesinde revize edilmesi ve kişi hak ve özgürlükleri ile uyumlu hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA İÇTÜZÜK TEKLİFİ**

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün 56'ıncı maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşğıdaki şekilde değıştirilmiştir.

“Kadınlar, tayyör ya da kumaş ceket - pantolon giyerler. Ayrıca, diledikleri takdirde dini inançlarının gerekli kıldığı başörtüsü ile Genel Kurul ve Meclis çalışmalarına katılabilirler.”

MADDE 2- Bu İktüzük yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu İktüzük hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütölür.